

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 17/23

Люксембург, 26 януари 2023 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-817/21 | *Inspectia Judiciară*

Съдебни дисциплинарни органи: според генерален адвокат Collins правото на ЕС не допуска национална правна уредба, която възлага на заместник-главния инспектор да упражнява надзор на разследванията по сигнали срещу главния инспектор

Inspectia Judiciară (Съдебен инспекторат, Румъния) е съдебният орган, който отговаря за провеждането на дисциплинарни разследвания и за образуването на дисциплинарни производства срещу съдии и прокурори в Румъния. Съгласно правилата, уреждащи дейността на Съдебния инспекторат, главният инспектор назначава заместник-главния инспектор по своя преценка; мандатът на заместник-главния инспектор зависи от и съвпада с този на главния инспектор и всички съдебни инспектори са подчинени на главния инспектор, от когото зависи кариерното им развитие.

Curtea de Apel București (Апелативен съд Букурещ, Румъния) иска да се установи дали орган като Съдебния инспекторат трябва да предоставя същите гаранции за независимост и безпристрастност, каквито се изискват от съдилищата съгласно правото на Съюза. По-конкретно той пита дали правото на Съюза допуска национална правна уредба или разпоредби, които възлагат на заместник-главния инспектор в Съдебния инспекторат да упражнява надзор на разследванията по сигнали срещу главния инспектор, както и на евентуалните дисциплинарни разследвания и производства, които биха могли да възникнат в резултат на това.

В представеното си днес становище генерален адвокат Collins потвърждава практиката на Съда¹, според която организацията на правосъдието е от компетентността на държавите членки, но упражняването на това правомощие трябва да е в съответствие с правото на Съюза. Ето защо дисциплинарният режим, приложим спрямо съдиите, трябва да съдържа необходимите гаранции за пълно избягване на риска от използването му като система за политически контрол на техните действия.

В решението си *Asociația 'Forumul Judecătorilor din România'*,² Съдът постановява, че румънското законодателство, уреждащо временното назначаване на ръководни длъжности в Съдебния инспекторат трябва да отговаря на изискванията, произтичащи от правото на Съюза, и по-специално свързаните с правовата държава. Като се има предвид обхватът на правомощията на Съдебния инспекторат да провежда дисциплинарни разследвания и да образува дисциплинарни производства срещу съдии и прокурори, тези

¹ Решение от 18 май 2021 г., *Asociația 'Forumul Judecătorilor din România'* и др., [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 and C-397/19](#) (вж. също [Прессъобщение № 82/21](#)).

² Пак там, параграфи 182 и 184.

изисквания се прилагат и към временното назначаване на главния инспектор, както и към организацията и дейността на Съдебния инспекторат. Тъй като законът предоставя на главния инспектор широки правомощия и прерогативи, той следва да отговаря на същите тези изисквания.

Генералният адвокат отбелязва, че решенията на Съдебния инспекторат да остави без уважение жалба срещу съдия или прокурор, могат да бъдат обжалвани пред Curtea de Apel București (Апелативен съд Букурещ) и на свой ред пред Înalta Curte de Casație și Justiție (Върховен касационен съд). Наличието на такива производства, които жалбоподателите водят, за да оспорят решенията на дисциплинарния орган, е съществено, но може обаче да се окаже недостатъчно за преодоляване на системните проблеми, възникнали в контекста на функционирането на този дисциплинарен режим.

Като се имат предвид широките правомощия на главния инспектор, решаващата му роля в рамките на Съдебния инспекторат и липсата на какъвто и да било вътрешен механизъм за ограничаване на неподходящото използване на тези правомощия, Съдебния инспекторат трябва да разглежда дисциплинарните жалби срещу него с максимален професионализъм и безпристрастност, за да гарантира общественото доверие в този орган и в цялата съдебна система. Фактът, че главният инспектор в Съдебния инспекторат назначава заместник-главния инспектор по собствена преценка, може да буди безпокойство, тъй като заместник-главният инспектор е натоварен да решава дали да разследва сигнали и да образува дисциплинарни производства срещу главния инспектор.

Генералният адвокат отбелязва, че преди приемането на националната правна уредба през 2018 г.³, Висшият съдебен съвет е назначавал както главния инспектор, така и заместник-главния инспектор по сходна процедура, а мандатът на заместник-главния инспектор е бил независим от този на главния инспектор. Оттогава явно заместник-главният инспектор се назначава по преценка само на главния инспектор и неговият мандат зависи от мандата на главния инспектор и съвпада с него. Законите и подзаконовите актове, уреждащи дейността на Съдебния инспекторат, не предвиждат никакъв вътрешен механизъм за преразглеждане на твърденията за неправомерно използване на широките правомощия на главния инспектор, освен чрез дисциплинарни процедури.

Генералният адвокат стига до заключението, че **приетото през 2018 г. законодателство може значително да подкопае общественото възприятие, че заместник-главният инспектор може да контролира дисциплинарните разследвания и производства във връзка със сигнали и жалби срещу главния инспектор по обективен и безпристрастен начин. Поради това приемането това законодателство, изглежда, е равносилно на намаляване на защитата на правовата държава в Румъния.**

Въпреки задължението на заместник-главния инспектор да действа по независим и безпристрастен начин, той може да бъде възприет като имащ личен интерес от изхода на всяко дисциплинарно разследване и/или производство срещу главния инспектор. Освен това е очевидно, че всички съдебни инспектори в рамките на Съдебния инспекторат са подчинени на главния инспектор и че кариерното им развитие зависи от това кой заема този пост. Това също може да накърни общественото възприятие, че съдебните инспектори разследват сигналите и жалбите срещу главния инспектор по професионален и безпристрастен начин.

Генерален адвокат Collins стига до заключението, че с оглед на тези обстоятелства **правото на ЕС не допуска национални закони или подзаконови разпоредби, които по-специално възлагат на заместник-главния инспектор в Съдебния инспекторат да упражнява надзор на дисциплинарните разследвания и производства срещу главния инспектор.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключението на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено.

³ Legea nr. 234/2018 (Закон № 234/2018) от 4 октомври 2018 г., Monitorul Oficial al României, част I, № 850 от 8 октомври 2018 г.

Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Поддържайте връзка!

